

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Економіко-правовий факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії ОНУ імені І.І. Мечникова
Вячеслав ТРУБА
2024 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для абітурієнтів, які вступають з іншої спеціальності (друга вища освіта)

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЕПФ
Протокол №7 від 28 березня 2024 року

Одеса 2024

ПРОГРАМА

фахового іспиту для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для абітурієнтів, які вступають з іншої спеціальності (друга вища освіта)

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

1. Предмет і функції сучасної економічної науки.
2. Економічні потреби суспільства. Економічні блага та їх класифікація. Економічний закон зростання потреб. Проблема вибору між безмежністю потреб та обмеженістю ресурсів.
3. Економічна система, її сутність та ознаки. Основні структурні елементи економічної системи.
4. Натуральне і товарне виробництво: сутність, форми, етапи та умови розвитку.
5. Основні фактори суспільного виробництва (праця, земля, капітал, підприємницькі здібності й ін.) та їхній взаємозв'язок.
6. Технологічні можливості суспільства. Межа виробничих можливостей. Ефективність виробництва, її сутність, показники.
7. Товар і його властивості. Закон вартості, його сутність та функції.
8. Функції грошей та їхня еволюція. Функціональні форми грошей. Грошовий обіг і його закони.
9. Ринок як категорія товарного виробництва. Суть ринку, риси та принципи функціонування, функції ринку та його роль у соціально-економічній системі суспільства.
10. Заробітна платня як ціна послуг людей. Відмінності заробітної платні між різними категоріями робітників та професій.
11. Функції сучасної держави. Посилення економічної ролі та основні напрямки діяльності сучасної держави. Роль держави у соціальній сфері.
12. Ринкова рівновага: попит та фактори, що на нього впливають; закон попиту; пропозиція та її фактори; закон пропозиції; рівноважна ціна та обсяги.
13. Чинники, що визначають поведінку споживача. Концепція раціонального споживача. Закони Госсена. Оптимальний вибір споживача.
14. Конкуренція: сутність, види і форми. Ознаки та умови існування досконалої конкуренції. Переваги і недоліки досконалої конкуренції.
15. Характеристика ринку чистої монополії. Види монополій. Наслідки монополізації. Державна політика підтримки конкуренції та протидії монополізму.
16. Сутність та особливості ринку монополістичної конкуренції. Олігополія: характерні ознаки.
17. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи виміру ВВП: виробничий (продуктивний); за потоком видатків (кінцевого використання) та за потоком доходів (розподільчий). Похідні від ВВП макроекономічні

показники: чистий внутрішній продукт (ЧВП), валовий національний дохід (ВНД), чистий національний дохід (ЧНД), валовий національний дохід у розпорядженні (ВНДР).

18. Інфляція, її суть та причини. Класифікація інфляції. Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика.
19. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Фрикційне, структурне, циклічне та інші види безробіття. Природний рівень безробіття. Державне регулювання безробіття та соціальна політика.
20. Економічне зростання: зміст та джерела. Вимір і показники економічного зростання. Чинники економічного зростання. Типи економічного зростання: екстенсивний, інтенсивний, комбінований.
21. Грошово-кредитна політика держави. Пряме регулювання процентної ставки та лімітування кредитів. Непряме регулювання грошової пропозиції центральним банком: політика облікової ставки, регулювання норми обов'язкових банківських резервів, операції на відкритому ринку. Політика «дорогих» та «дешевих» грошей.
22. Фіскальна політика: суть, мета та інструменти. Автоматична та дискреційна фіскальна політика. Державні доходи та видатки. Головні джерела доходів (податки) та основні статті видатків держави.
23. Сутність підприємництва та умови його існування. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.
24. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Головна місія та цілі підприємства. Напрямки його діяльності.
25. Поняття витрат і прибутку підприємства. Структура витрат. Рентабельність.

1. Список рекомендованих джерел:

1. Бойда С.В., Колосінська М.І. Економічна теорія : навч. посіб. Чернівці : БДФЕУ, 2015. 170 с.
2. Дружиніна В.В., Чорноус О.І. Мікроекономіка : навч. посіб. Харків : Друкарня Мадрид, 2015. 254 с.
3. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С.М. Шкарлет та ін. / за ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Шкарлета. Чернігів : Чернігів. нац. технол. ун-т, 2015. 263 с.
4. Історія економічної думки : навч.-метод. посіб. для студентів екон. спец. / Резнік Н. П. та ін. / за ред. проф. Н. П. Резнік. Київ : КиМУ, 2015. 168 с.
5. Козакова О.М., Забарна Е.М. Макроекономіка : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 427 с.
6. Ларіна Я.С., Фомішин С.В. Політична економія : навч. посіб. Херсон : Олді-Плюс, 2016. 502 с.
7. Мацелюх Н.П. Економічна теорія : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 477 с.
8. Нікола С.О., Ніколаєв Ю.О. Історія економіки та економічної думки : навч.-метод. посіб. Одеса : ОНУ, 2015. 131 с.
9. Перепьолкіна О.О. Економічна теорія : метод. вказівки та завдання для практик. занять, самост. роботи, тести для студентів усіх галузей знань ден. та заоч. форм навчання. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 155 с.
10. Пітюлич М. І., Кушнір Ю. Б. Економічна теорія : посіб. Ужгород : Сабов А.М., 2018. 273 с.
11. Політична економія : навч. посіб. / Ж. В. Дарій та ін. Чернігів : ЧНТУ, 2019. 255 с.
12. П'ясецька-Устич С. В. Макроекономіка. Практикум: навч.-метод. посіб. для студентів екон. спец. Ужгород : РІК-У, 2017. 270 с.
13. П'ясецька-Устич С. В. Політична економія : навч. посіб.-практикум для студентів екон. спец. Ужгород : РІК-У, 2016. 175 с.
14. Сучасні соціально - економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем : кол. монографія / О. В. Панухник та ін. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2016. 202 с.
15. Хмель С.М., Хмель В.І., Зіброва О.В. Мікроекономіка: задачі, вправи, тести: навч. посіб. Харків : ХАІ, 2016. 59 с.
16. Шинкар В.А., П'ясецька-Устич С.В. Макроекономіка: теорія і практикум: навч. посіб. Ужгород : РІК-У, 2017. 477 с.

Критерії оцінювання фахового іспиту

Зміст тесту визначається на основі Програми вступних випробувань.

Результат вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів.

Тест для вступних випробувань складається із завдань з вибором тільки однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіантів відповідей (А, Б, В, Г) з яких лише один правильний.

Загальна кількість завдань тесту – 50.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 тестових балів:

- 2 бали, якщо вказано правильну відповідь;
- 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь не надано.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту для вступних випробувань – 100 балів. Мінімальна кількість тестових балів для участі в конкурсному відборі – 12.

Правильні відповіді відмічаються шляхом закреслення хрестиком відповідного порядкового номеру у бланку відповіді. Закреслені, підчищені та виправлені відповіді – це ПОМИЛКА! Виправлення відповідей не допускається. Виправлені відповіді в будь-якому випадку вважаються недійсними і не зараховуються незалежно від їх правильності.

Робити помітки чи будь-які записи у бланку відповіді не можна. Результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому предметна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена предметної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.